

Østre Landsret
Præsidenten

Den 08/02-2018
J.nr. 40A-ØL-1-18
Init: sdy

Justitsministeriet
Straffekontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 15. januar 2018 (Sagsnr. 2017-731-0018) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager).

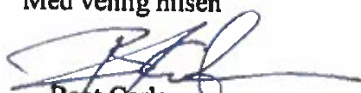
I forhold til udkastet til retsplejelovens § 741, stk. 2, bemærkes, at der vil kunne forekomme situationer, hvor beskikkelse af en ny forsvarer er velbegrundet – for eksempel på grund af væsentlige uoverensstemmelser mellem den tiltalte og forsvareren – og hvor den nye forsvarer ikke vil blive rimeligt vederlagt for et forsvarligt og hensigtsmæssigt forsvar, hvis udkastet gennemføres i den foreliggende form.

Landsretten skal derfor henstille, at det overvejes at give retterne mulighed for undtagelsesvist at fastsætte et højere salær til den nye forsvarer, hvis forsvarerskiftet og det hermed forbundne merarbejde har været nødvendigt for at sikre tiltalte adgang til et effektivt forsvar, jf. herved også EMRK artikel 6, stk. 3, litra c.

Endvidere bemærkes, at det i forhold til ovennævnte bestemmelse i alle tilfælde bør være muligt for retten at fastsætte salærene til to forsvarere, der er beskikket successivt for samme tiltalte, ved sagens afslutning for derved at sikre det fornødne grundlag for en hensigtsmæssig salærfastsættelse.

Lovudkastet giver ikke i øvrigt landsretten anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Sendt pr. mail til strafferetskontoret@jm.dk

J.nr. 40A-VL-5-18
Den 09/02-2018

Justitsministeriet har ved brev af 15. januar 2018 (sagsnr. 2017-731-0018) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager).

Efter drøftelse med landsrettens fagudvalg for straffesager kan jeg oplyse, at der er følgende bemærkninger til forslaget:

1. I § 741 foreslås indsat efter stk. 1:

"Stk. 2. Når der efter sigtedes anmodning beskikkes en ny forsvarer i stedet for en beskikket forsvarer, som sigtede har ønsket, eller hvor sigtede har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, kan vederlaget til den nye forsvarer ikke overstige, hvad der ville tilkomme den tidligere forsvarer, hvis der ikke var blevet beskikket en ny forsvarer."

Ordlyden fastslår umiddelbart, at advokat B, der overtager sagen fra advokat A, ikke kan få et højere beløb end A ville have fået, hvis der ikke var blevet beskikket en ny forsvarer. Det fremgår imidlertid af bemærkningerne, at det er vederlaget for arbejde efter ombeskikkelsen, der ikke kan overstiges, og at den nye forsvarers salær ikke kan overstige det beløb, den tidligere forsvarer skønsmæssigt ville have været tilkendt, med fradrag af det faktiske salær, som den tidligere forsvarer blev tillagt.

Det kan overvejes at tydeliggøre denne hensigt i lovens ordlyd.

2. Det anføres flere steder i tilknytning til den foreslåede § 1007 a, at retten ved kendelse pålægger sigtede at erstatte omkostningerne. Afgørelse om sagsomkostninger træffes i nogle situationer som en beslutning, og det bør præciseres i loven, hvis dette er en afgørelse, som skal træffes ved kendelse.

Det er forudsat, at retten som udgangspunkt straks, dvs. under det retsmøde, som sigtede er udeblevet fra, træffer afgørelse om omkostninger. Der kan dog blive tale om at fastsætte en frist til at dokumentere lovligt forfald, og fremkommer dokumentationen ikke, skal retten herefter straks træffe afgørelse om omkostninger. Der kan herefter opstartes en procedure med opkrævning og inddrivelse. I forbindelse med afsigelsen af dommen skal der træffes endnu en

omkostningsafgørelse, i de fleste tilfælde med tiltalte som den, der skal betale, og der kan herefter opstartes endnu en procedure med opkrævning og inddrivelse.

Ressourcehensyn taler for, at der alene træffes én omkostningsafgørelse, som træffes under hensyn til bl.a. den foreslåede bestemmelse. Hertil kommer, at de nødvendige udgifter til forberedelse af retsmødet bedst kan fastsættes, når sagen finder sin afslutning, idet man først på dette tidspunkt kan vurdere, i hvilket omfang forsvarerens forberedelse til det første retsmøde kan "genbruges", eller om der skal honoreres for fuld forberedelse to gange. Det har således betydning, om sagen gennemføres hurtigt efter udeblivelsen eller først efter lang tid.

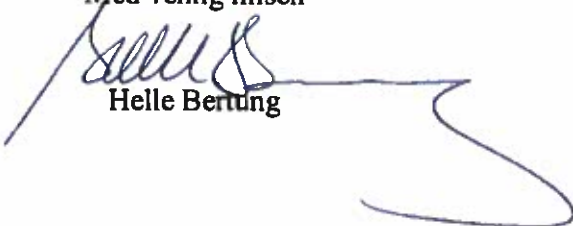
3. I udkastet side 60, næstsidste afsnit, omtales anvendelsen af § 735, stk. 2, og § 736 i relation til ankesager. Der ser ud til at være en fejl i slutningen af sidste sætning. Måske skal "en anden forsvarer end den" ændres til "den forsvarer".

4. Det er forudsat, at en advokat alene kan beskikkes som forsvarer, hvis vedkommende ikke forsinker berammelsen af hovedforhandlingen ud over en række anførte grænser sammenlignet med, hvornår andre advokater kan møde. Sammenligningen med andre advokater forventes foretaget på grundlag af de ledige mødetidspunkter, som antagne forsvarere efter forslaget til § 735, stk. 1, 2. pkt. skal oplyse til retten. Det er ikke nærmere oplyst, på hvilken måde retterne forudsættes forsynet med fyldestgørende og pålidelige oplysninger om, hvornår andre advokater kan møde.

5. Det fremgår, at tiltalte som udgangspunkt inden for en frist på 5 dage skal meddele, hvilken advokat vedkommende ønsker. Anmoder tiltalte om en bestemt advokat, og viser det sig efter en sammenligning med, hvornår andre advokater kan møde, at den ønskede advokat ikke kan beskikkes eller skal afbeskikkes, skal tiltalte have lejlighed til at vælge en anden advokat som forsvarer. I disse situationer vil det herefter være vanskeligt at nå at beramme sagen til hovedforhandling inden 14 dage, jf. § 843 a, stk. 1, 2. pkt.

Det bemærkes endvidere, at landsretten er bekendt med høringssvaret fra Østre Landsret og kan tilslutte sig dette.

Med venlig hilsen

Helle Bertung

From: Thomas Finne Andersen
Sent: Thu, 18 Jan 2018 07:55:14 +0000
To: £Strafferetskontoret (951s18)
Subject: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Sø- og Handelsretten har ingen bemærkninger.

Med venlig hilsen

Thomas Finne Andersen
Konstitueret juridisk chef
Direkte: + 45 99 68 47 13
ThomasAndersen@Shret.dk

Sø- og Handelsretten

Amaliegade 35, 2. sal
1256 København K.
Tlf.: 99 68 46 20
www.shret.dk

Sø- og Handelsretten overgår den 29. januar 2018 til digital sagsbehandling af civile sager. [Se vejledning.](#)

Da Sø- og Handelsretten tager et nyt civilt sagsbehandlingssystem i brug, vil du i perioden fra den 29. januar 2018 til 9 februar 2018 kunne opleve en forringet service fra retten. Det skyldes undervisning af rettens medarbejdere i systemanvendelse og iværksættelse af nye arbejdsgange. Vi vil gøre, hvad vi kan for at minimere de ulemper, som kan berøre rettens brugere, og vil samtidigt bede om forståelse for den evt. forringede service.

Fra: 'post@shret.dk'
Sendt: 15. januar 2018 13:36
Til: Thomas Finne Andersen <ThomasAndersen@Shret.dk>
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 15. januar 2018 11:24
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET

IT og Service

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

J. nr. 2017-19-0027
Den 9. februar 2018

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K
strafferetskontoret@jm.dk

Deres j.nr. 2017-731-0018

Vedrørende Justitsministeriets høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager)

Justitsministeriet har den 15. januar 2018 anmodet blandt andre Procesbevillingsnævnet om en udtalelse vedrørende udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager).

I den anledning kan det vedrørende *udkastets § 1, nr. 18*, om forhøjelse af bødebeløbet fra 3.000 kr. til 6.000 kr. i retsplejelovens § 902, stk. 2, nr. 2, oplyses, at Procesbevillingsnævnet kan tilslutte sig udkastet.

Det bemærkes i den forbindelse, at der vil være administrative omkostninger forbundet med en ændring af bødegrænsen svarende til det ekstra antal ansøgninger om appeltilladelse, som Procesbevillingsnævnet vil skulle behandle.

Det er i sagens natur er svært at forudsige, nøjagtig hvilken forøgelse af sagsindtaget i Procesbevillingsnævnet, ændringen vil medføre. Ændringen angår de såkaldte sumbøder i særlovsstraffesager. Domstolsstyrelsen fører ikke særskilt statistik på byretternes antal afgjorte sager inden for den kategori. Det må under alle omstændigheder formodes, at en domfældt som udgangspunkt vil være mere tilbøjelig til at ansøge om anketilladelse, jo højere bøde der er idømt, så det er sandsynligt, at andelen af domfældte, der ansøger om anketilladelse vedrørende sumbøder mellem 3.000 og 6.000 kr., vil være højere end ved bøder under 3.000 kr.

Hvis Justitsministeriet har spørgsmål til ovennævnte, er man velkommen til at kontakte sekretariatschef Hanne Kjærulff.

Med venlig hilsen

Oliver Talevski
Formand

Hanne Kjærulff
Sekretariatschef

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

14. februar 2018

J.nr.: 2018-4101-0007-17
Sagsbehandler: Michelsen
Mail: MIMI@domstolsstyrelsen.dk

Domstolsstyrelsens høringssvar

Justitsministeriet har ved en mail af 15. januar 2018 anmodet Domstolsstyrelsen om bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) (j.nr. 2017-731-0018).

Domstolsstyrelsen har følgende bemærkninger:

Det fremgår af udkastets § 1, nr. 7, at retsplejelovens § 735, stk. 3, foreslås affattet således, at en person ikke kan beskikkes til forsvarer, hvis der er påviselig risiko for, at den pågældende vil hindre eller modvirke sagens oplysning, eller den pågældendes medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling.

Det er i bemærkningerne til bestemmelsen forudsat, at en forsvarer alene kan beskikkes, hvis vedkommende ikke forsinker berammelsen af hovedforhandlingen ud over en række nærmere anførte grænser sammenlignet med, hvornår andre forsvarere kan møde. Det er ikke i bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse nærmere angivet, hvordan retterne skal tilvejebringe oplysninger om, hvilken forsvarer i retskredsen, der tidligst kan møde i en konkret sag med henblik på en beregning af, om de angive grænser for forsinkelse af hovedforhandlingen er overskredet eller ej. Således som bemærkningerne er formuleret, må retten, efter Domstolsstyrelsens opfattelse, hvis den afviser at beskikke en ønsket forsvarer under henvisning til, at beskikkelsen vil medføre en uacceptabel forlængelse af sagsbehandlingstiden, kunne dokumentere sin bedømmelse af, at en anden forsvarer kan møde tidligere, herunder bl.a. i tilfælde af at afgørelsen kæres.

På den baggrund foreslår Domstolsstyrelsen, at bemærkningerne om, hvordan retterne skal indhente oplysninger om, hvornår andre forsvarere kan møde, udfoldes, og at det i den forbindelse fx tydeliggøres, at vurderingen af en (potentiell) forlængelse af sagsbehandlingstiden fx kan ske ved, at retten kontakter 2-3 beneficerede advokater, og at der i øvrigt tilkommer retterne et vist skønsmæssigt råderum i forbindelse med vurderingen af, om den pågældende forsvarers medvirken væsentligt vil forsinke sagens behandling.

Det fremgår af bemærkningerne til udkastets § 1, nr. 15 om ændring af retsplejelovens § 843 a, stk. 1, 2. pkt., om rettens berømmelse af hovedforhandlingen i en straffesag, at hovedforhandlingen under alle omstændigheder skal berømmes hurtigst muligt efter anklagemyndighedens indlevering af anklageskrift til retten ved digital kommunikation, og at 2-

ugersfristen i bestemmelsen alene er den yderste frist for at beramme sagen, medmindre særlige forhold gør sig gældende. Domstolsstyrelsen bemærker hertil, at en forudsætning herfor er, at alle oplysninger, som retten har behov for i forbindelse med berømmelse og forkyndelse, overføres ved indlevering af anklageskriftet via digital kommunikation.

Det bemærkes endelig, at det er Domstolsstyrelsens vurdering, at udkastet til lovforslaget samlet set vil medføre et øget antal kendelser ved byretterne, og at en del af disse kendelser vil blive indbragt for landsretterne. Selv om det er vanskeligt at vurdere omfanget af stigningen i kendelser og kæremål, forventes det på det foreliggende grundlag, at merudgifterne forbundet hermed kan afholdes inden for den nuværende økonomiske ramme.

Med venlig hilsen

Laila Lindemark

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

RIGSADVOKATEN
FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON: 7268 9000
FAX: 7268 9004
E-MAIL: RIGSADVOKATEN@ANKL.DK
www.anklagemyndigheden.dk

DATO 12. februar 2018

JOURNAL NR.
RA-2018-3200601-1

SAGSBEHANDLER: SPE/

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager)

Justitsministeriet har ved e-mail af 15. januar 2018 (sagsnr. 2017-731-0018) anmodet Rigsadvokaten om en udtalelse om et udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager).

Jeg har ikke bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Jens Røn
Statsadvokat

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

strafferetskontoret@jm.dk

Dato: 12. februar 2018
Journalnr.: 2018-005-1026
Sagsbehandler: KGP

**POLITIOMRÅDET
NATIONALT EFTERFORSKNINGS-
CENTER (NEC)**
Polititorvet 14
1780 København V

Besøgsadresse:
Ejby Industrivej 125-135
2600 Glostrup

Tlf.: 33 14 88 88
Fax: 33 32 27 71
E-mail: nec@politi.dk
Web: www.politi.dk

Udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager)

Ved e-mail af 15. januar 2018 har Justitsministeriet anmodet om Rigspolitiets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslagsudkast.

Rigspolitiet skal i den anledning udtale følgende om den del af lovforslagsudkastet, der omhandler vedtagelse af bøde på stedet (§ 1, nr. 12-14, og de specielle bemærkninger hertil samt punkt 2.7 i de almindelige bemærkninger):

1. Rigspolitiet kan generelt tilslutte sig, at der indføres mulighed for vedtagelse og betaling af en bøde på stedet. Det er således Rigspolitiets vurdering, at en sådan mulighed både vil kunne nedbringe sagsbehandlingstiden og indebære en ressourcebesparelse hos politiet.

Rigspolitiet skal imidlertid – for det fulde billedes skyld – gøre opmærksom på, at der med den nugældende ordning er mulighed for at korrigere eventuelle fejl i forbindelse med udstedelse af en bøde. Det kan f.eks. være fejl i den paragraf, der henvises til, eller i beregningen af bødens størrelse. Disse fejl anslås at opstå i eksempelvis ca. 10 % af politiets sager på færdselsområdet. Korrektionen af sådanne fejl kan således i dag ske forud for den sigtedes vedtagelse af bøden ved fremsendelse af bødetilkendegivelsen.

Med indførelsen af en ordning med mulighed for vedtagelse og betaling af bøde på stedet, må en sådan korrektion – alt andet lige – blive mere ressourcerelevende, idet der i tilfælde, hvor den sigtede har vedtaget og eventuelt også betalt en bøde på et fejlbehæftet grundlag, efterfølgende skal ske berigtigelse af bøden. Det vil navnlig være tilfældet, hvis (en del af) bødebeløbet skal tilbagebetales.

Tilsvarende gør sig gældende i de sager, hvor den sigtede eller forældremyndighedens indehaver benytter sig af fortrydelsesretten og tilbagekalder vedtagelsen af bøden.

2. Af punkt 2.7.2 i lovforslagsudkastets almindelige bemærkninger fremgår bl.a. følgende:

”Det er imidlertid Justitsministeriets vurdering, at en udvidelse af muligheden for at vedtage og betale en bøde på stedet i forhold til den eksisterende ordning vil nødvendiggøre, at der udvikles en ny administrativ løsning for, hvordan polititjenestemænd på stedet kan modtage bødevedtagelser og bødebetalinger. Lovforslaget tilvejebringer på den baggrund grundlaget for at udvide mulighederne for at vedtage og betale en bøde på stedet, men forudsætter ikke, at udvidelsen vil ske fra lovens ikrafttræden. Når det administrative grundlag er tilvejebragt, vil mulighederne for at vedtage og betale en bøde på stedet imidlertid kunne udvides administrativt, idet dette ikke kræver en lovændring.”

I lovforslagets ikrafttrædelsesbestemmelse (§ 2) står der ikke nærmere herom.

Rigspolitiet skal anbefale, at der i lovforslagets § 2 indsættes en bestemmelse om, at justitsministeren ved bekendtgørelse fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af bestemmelserne i § 1, nr. 12-14.

Der henvises i den forbindelse også til det, der fremgår af punkt 4-6 nedenfor om den bødeapp, som i øjeblikket er under udarbejdelse.

3. Det fremgår af punkt 2.7.2 i lovforslagsudkastets almindelige bemærkninger, at ordningen om bødetilkendegivelse på stedet navnlig forventes at omfatte en række

overtrædelser af bl.a. færdselsloven, men at ordningen ikke bør omfatte vedtagelser efter færdselslovens § 119 a.

Uagtet at såkaldte klipforseelser (dvs. de overtrædelser af færdselsloven, der er nævnt i lovens § 125, stk. 2) antages at udgøre en meget stor del af bødetilkendegivelserne – foreslår Rigspolitiet, at bøder vedrørende sådanne forseelser ikke omfattes af ordningen. Rigspolitiet skal hertil bemærke, at det kan være yderst vanskeligt for en polititjenestemand på stedet at afgøre, hvorvidt en aktuel overtrædelse vil udløse f.eks. et kørselsforbud eller en betinget frakendelse af førerretten. Forholdene på stedet kan bevirke, at det er vanskeligt at indhente oplysninger om eventuelle tidligere relevante lovovertrædelser, ligesom oplysninger om tidligere afgørelser kan afvente at blive opdatering i politiets IT-systemer.

4. Der lægges med lovforslagsudkastets § 1, nr. 14, op til, at det skal fremgå af retsplejelovens § 832 a, stk. 2, at sigtede inden 14 dage fra vedtagelsen ved meddelelse til politiet kan tilbagekalde sin vedtagelse.

Rigspolitiet skal foreslå, at det overvejes, om sigtede bør kunne tilbagekalde sin vedtagelse 14 dage fra *modtagelsen* af bødeforelægget (i stedet for 14 dage fra vedtagelsen). Ved politiets ibrugtagning af den såkaldte bødeapp, som i øjeblikket er under udarbejdelse, vil der ikke længere blive udleveret en tilkendegivelse eller et bødeforelæg på stedet, men derimod blive sendt et bødeforelæg til sigtedes og eventuelle forældremyndighedsindehaveres e-Boks. Den sigtede og eventuelle forældremyndighedsindehavere vil tidligst modtage bødeforelægget dagen efter vedtagelsen. Forældremyndighedens indehaver(e) vil således tidligst blive gjort bekendt med vedtagelsen dagen efter vedtagelsen. Hvis det efter vedtagelsen viser sig, at sagen ikke egner sig til at blive behandlet i bødeappen, men derimod skal behandles manuelt, vil der nemt kunne gå mere end 14 dage, før bødeforelægget sendes til sigtedes og eventuelle forældremyndighedsindehaveres e-Boks, og fortrydelsesfristen vil i så fald være udløbet, når en bødeforelægget modtages.

I forhold til spørgsmålet om tilbagekaldelse af en vedtagelse skal Rigspolitiet i øvrigt foreslå, at eventuelle formkrav til tilbagekaldelsen beskrives i lovforslagets bemærkninger.

5. Af punkt 2.7.2 i lovforslagsudkastets almindelige bemærkninger fremgår bl.a., at "Justitsministeriet finder, at når en person i umiddelbar forbindelse med lovovertrædelsen modtager en bødetilkendegivelse, bør den pågældende generelt kunne vælge at vedtage bøden med det samme".

Rigspolitiet skal hertil bemærke, at når der bliver gjort brug af bødeappen, vil sigtede ikke modtage et fysisk eksemplar af en bødetilkendegivelse i umiddelbar forbindelse med lovovertrædelsen. Sigtede vil derimod modtage et bødeforelæg, når dette sendes til sigtedes e-Boks tidligst dagen efter vedtagelsen.

Rigspolitiet skal på den baggrund foreslå, at der i lovforslaget generelt gøres brug af terminologien "modtagelse af bødeforelæg" i stedet for "modtagelse af en bødetilkendegivelse", jf. bemærkningerne under punkt 4 ovenfor om processen efter ibrugtagning af bødeappen.

6. Af punkt 2.7.2 i lovforslagsudkastets almindelige bemærkninger fremgår bl.a., at "sigtedes vedtagelse af bøde enten bør ske ved, at den sigtede straks betaler bøden (når dette er administrativt muligt), eller ved at sigtede ved sin underskrift erklærer sig rede til inden en nærmere angiven frist at betale den i bødetilkendegivelsen angivne bøde. Underskriften bør også kunne gives digitalt, når de tekniske muligheder herfor er til stede."

Som det fremgår af punkt 5 ovenfor, vil sigtede, når der bliver gjort brug af bødeappen, ikke længere modtage et fysisk eksemplar af en bødetilkendegivelse i umiddelbar tilknytning til lovovertrædelsen. Rigspolitiet skal på den baggrund foreslå, at det nærmere overvejes, hvordan en digital løsning, som er i overensstemmelse med politiets operative parathed og sikkerhedspolitik, tilvejebringes.

Som alternativ til en digital løsning kan peges på en løsning, hvor politibetjenten indhenter mundtligt samtykke fra den sigtede til vedtagelsen, hvilket betjenten herefter registrerer i bødeappen. En sådan løsning forudsætter imidlertid, at det fremgår af lovforslaget, at et mundtligt samtykke vil være tilstrækkeligt til, at sigtede kan anses for at have vedtaget bøden.

7. Der lægges med lovforslagsudkastets § 1, nr. 14, op til, at det skal fremgå af retsplejelovens § 832 a, stk. 3, at politiet vejleder sigtede og, hvis denne er under 18 år, forældremyndighedens indehaver om muligheden for nedsættelse efter stk. 1 og fortrydelsesretten efter stk. 2.

Rigspolitiet skal foreslå, at det kommer til at fremgå af lovforslagets bemærkninger, at vejledningen – i forhold til forældremyndighedens indehaver – vil kunne gives skriftligt i forbindelse med fremsendelse af bødeforelægget til forældremyndighedens indehaver.

8. Det bør efter Rigspolitiets opfattelse fremgå af lovforslagets bemærkninger, hvorvidt en bøde, der er vedtaget og betalt på stedet – efter fortrydelsesfristens udløb – skal anses for vedtaget på tidspunktet for vedtagelsen eller først på tidspunktet for udløbet af fortrydelsesfristen. Det har betydning i forhold til, om en lovovertrædelse skal tillægges gentagelsesvirkning.

9. Det bør efter Rigspolitiets opfattelse desuden fremgå af lovforslagets bemærkninger, i hvilket omfang der vil kunne ske vedtagelse af bøder på stedet i situationer, hvor den sigtede er sigtet for andre lovovertrædelser (og hvor der ellers i medfør af straffelovens § 88, stk. 1, vil kunne blive tale om, at der skal fastsættes en fælles straf for disse lovovertrædelser).

10. Rigspolitiet skal endelig foreslå, at det fremgår af lovforslagets bemærkninger, at det vil være op til den enkelte politibetjent at vurdere, hvornår det vil være passende at forelægge muligheden for vedtagelse af en bøde på stedet for sigtede, således at f.eks. en konfliktoptrapning kan undgås.

Med venlig hilsen

Kristian Gyde Poulsen
specialkonsulent

From: Mikael Sjöberg
Sent: Fri, 9 Feb 2018 13:23:31 +0000
To: Justitsministeriet
Subject: høringsvar om nedbringelse af sagsbehandlingstiden

Straffekontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Justitsministeriet har ved brev af 15. januar 2018 (Sagsnr. 2017-731-0018) anmodet om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager).

Formålet med lovforslaget er at nedbringe sagsbehandlingstiden i straffesager, navnlig i sager om vold, voldtægt og våben.

Dommerforeningen er enig i sigtet med lovforslaget og finder, at flere dele af forslaget vil kunne bidrage til en nedsættelse af sagsbehandlingstiden.

Et af de foreslåede midler til nedsættelse af sagsbehandlingstiden er, at nybeskikkelse fremover ikke må medføre mere end 2 ugers forsinkelse og et andet, at der lægges op til afbeskikkelse af forsvareren, hvis man med en anden forsvarer kan afkorte sagsbehandlingstiden.

Berammelse og senere omberammelse af straffesager er i dag meget ressourcekrævende ved de enkelte retter og involverer både kontorphonale og dommere. Lovforslagets mange forskellige tidsfrister og forudsætningen om nær og ofte gentagen kontakt til mulige forsvarere, forekommer unødigt detaljerede og vil næppe mindske arbejdet med berammelse og mulige omberammelser af sagerne. Forslaget tager tilsyneladende ikke højde for, at et stigende antal straffesager i dag gennemføres med flere sigtede/tiltalte og dermed flere forsvarere, og at det i praksis kan og fortsat vil være endog særdeles vanskeligt at få flere kalendere til at passe sammen og passe med rettens kalender. Hertil kommer, at forslaget heller ikke synes at tage højde for, at stort set alle retter har indgået berammelsesaftaler med anklagemyndigheden og dermed er afskåret fra at kunne beramme straffesager uden hensyntagen til anklagemyndighedens kalender.

Efter forslaget skal retten fremover begynde arbejdet med at fastsætte tidspunktet for retsmødet hurtigst muligt efter, at sagen er modtaget digitalt fra anklagemyndigheden frem for at afvente den fysiske kopi af sagen. Forslaget synes at forudsætte, at retten allerede nu modtager sagen digitalt fra anklagemyndigheden. Det er kun tilfældet i et mindre antal sager.

Dommerforeningen er bekendt med sig Østre landsrets høringsvar om udkastet til retsplejelovens § 741, stk. 2, som man kan tilslutte sig.

Lovudkastet giver i øvrigt ikke Dommerforeningen anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Mikael Sjöberg
Formand for Den Danske Dommerforening
Direkte: + 45 99 68 65 01/ 21 66 18 49

**DEN DANSKE
DOMMERFORENING**

From: hej004@politi.dk
Sent: Sun, 11 Feb 2018 16:16:31 +0000
To: ÆStrafferetskontoret (951s18)
Subject: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

I anledning af Justitsministeriets høring over udkast til lovforslag om nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager kan jeg på vegne af Foreningen af Offentlige Anklagere oplyse, at de foreslåede ændringer ikke giver anledning til bemærkninger.

Foreningen af Offentlige Anklagere imødeser gerne at sagsbehandlingstiden i straffesager nedbringes, herunder at der foretages justeringer på flere punkter i den samlede straffesagskæde. I den forbindelse anmoder FOAN dog om, at der ikke sker en forringelse af arbejdsvilkårene for de offentlige anklagere. Navnlig at der ved nye berammelsesaftaler ved både by såvel som landsretter tages højde for den kapacitet anklagemyndigheden måtte besidde således, at en overholdelse af berammelsesaftalen ikke medfører væsentligt merarbejde for de enkelte anklagere.

Med venlig hilsen

Helle Egelund Jensen
Næstformand

Foreningen af Offentlige Anklagere
c/o Københavns Politi
Advokaturen for Kvalitet og Viden
Politigården, 2. sal, fag 104
1567 København V
Tjenestemobil: 93 50 16 38
e-mail: hej004@politi.dk

Fra: Lund, Klaus Meinby (KPE013)
Sendt: 18. januar 2018 11:33
Til: Jensen, Helle Egelund (HEJ004)
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Fra: Scharf, Line [<mailto:LSC@ankl.dk>]
Sendt: 15. januar 2018 11:33
Til: Lund, Klaus Meinby (KPE013)
Emne: VS: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]

Sendt: 15. januar 2018 11:24

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET
IT og Service
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 7. februar 2018
SAGSNR.: 2018 - 160
ID NR.: 507284

strafferetskontoret@jm.dk

Høring - over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager)

Ved e-mail af 15. januar 2018 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Advokatrådet har følgende bemærkninger til lovudkastet:

1. Advokatrådet bemærker indledningsvis, at formålet med lovforslaget er at nedbringe sagsbehandlingstiden i straffesager. Advokatrådet er i den sammenhæng helt enig i det overordnede sigte, at sagsbehandlingstiden i straffesager ikke må ikke være unødigt lang, da det er vigtigt i et retssamfund, at en straffesag ikke bare behandles korrekt og under iagttagelse af væsentlige principper om objektivitet og uafhængighed, men også med den fornødne hurtighed.

Advokatrådet ser derfor også positivt på initiativer, der er egnede til at nedbringe den samlede sagsbehandlingstid i straffesager, idet hensynet til alle implicerede, herunder den tiltalte, forurettede, øvrige vidner og andre involverede tilsiger, at straffesager afvikles så hurtigt som muligt.

Imidlertid finder Advokatrådet det stærkt beklageligt, at der nu lægges op til at lovgive på et efter rådets opfattelse alt for spinkelt faktisk grundlag.

Advokatrådet er bekendt med, at der til grund for lovforslaget bl.a. ligger en analyse af straffesagskæden, som er udarbejdet af konsulentfirmaet Qvartz i 2017. Ifølge analysen bygger den bl.a. på en række interviews med interessenter, men bortset fra et kort møde imellem konsulentfirmaet og Landsforeningen af Forsvarsadvokater har advokatstanden, herunder Advokatrådet, overhovedet ikke været inddraget i analysearbejdet. Fokus i analysearbejdet har især været rettet imod myndighederne på området, dvs. domstolene, politiet, anklagemyndigheden og kriminalforsorgen, hvad der som udgangspunkt måske kan forekomme naturligt, men som er et helt utilstrækkeligt og ufyldstgørende grundlag for at iværksætte så vidtgående lovgivningsmæssige initiativer, som er målrettet netop forsvarsadvokaterne. Ved at

undlade at inddrage forsvarsadvokaterne i analysearbejdet mister man i øvrigt også muligheden for en kvalitetssikring og validering af de andre interessenters vurderinger af hovedårsagerne til forsinkelser i straffesagskæden. Det er med andre ord et meget ensidigt billede af årsagerne til forsinkelser i straffesagskæden, der tegnes under anvendelsen af den metode.

Dertil kommer, at det fremgår af analysen, at de tiltænkte opstramninger i berammelsesprocessen i forhold til forsvarsadvokaternes kalendere tilsyneladende indebærer et tidsmæssigt besparelspotentiale (alle sager), som i analysen er opgjort til højst 1,4 dage. Sammenholdt med de andre forsinkende faktorer i straffesagskæden, f.eks. at en straffesag kan ligge stille ved retten fra den sendes af anklagemyndigheden elektronisk til den modtages i retten med fysisk post op til 14 dage senere, synes den tidsmæssige gevinst ved det foreslåede indgreb i sigtedes/tiltaltes forsvarervalg, jf. nedenfor, ikke at være proportionalt med indgrebets intensitet.

Advokatrådet finder det derfor helt afgørende, at grundlaget for lovgivning undergives en fornyet analyse under behørig inddragelse af *alle relevante interessenter*, således at der først fremsættes lovforslag, når en sådan bredere analyse er afsluttet. Konkret foreslår Advokatrådet, at Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg anmodes om at behandle problemstillingerne og på grundlag af gennemarbejdede og relevante input fra praktikere kommer med forslag til et lovgivningsinitiativ.

2. Til selve lovudkastets indhold bemærkes dernæst, at Advokatrådet naturligvis har forståelse for, at det tilstræbes, at gennemførelsen af en straffesag ikke forsinkes væsentligt alene som følge af den sigtedes ønske om at være repræsenteret af en bestemt forsvarer i forhold til, at en anden beskikkes som forsvarer. Den tiltaltes ret til frit at vælge sin forsvarer er dog en helt central og konventionsbeskyttet rettighed, som der kun bør foretages indskrænkninger i, hvor særdeles tungtvejende, modstående hensyn gør sig gældende.

Der er efter Advokatrådets opfattelse ganske betydelige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder forbundet med at forpligte domstolene til at foretage en om- eller afbeskikkelse af en forsvarer imod den sigtedes ønske alene med henblik på at opnå en lidt hurtigere sagsbehandlingstid, navnlig når der ikke foreligger fuld evidens for, at det er berammelsen med forsvarerne, der udgør det største problem. Det bemærkes herved i øvrigt, at det er Advokatrådets indtryk, at der generelt er et udmærket samarbejde mellem advokaterne og domstolene rundt omkring i landet vedrørende blandt andet berømmelse af straffesager.

Efter Advokatrådets opfattelse skal der udvises ganske betydelig tilbageholdenhed med at indføre begrænsninger i retten til det frie forsvarervalg, når der med sikkerhed er andre forhold, der uden at kompromittere nogens retssikkerhed, kan bringes i anvendelse. Efter Advokatrådets opfattelse vil behovet for at nedbringe sagsbehandlingstiden således kunne imødekommes på fuldt tilstrækkelig vis ved at

fokuserer på de områder i straffesagens forløb, der ikke går på kompromis med retssikkerheden, herunder bl.a. ved at domstolene og anklagemyndigheden optimerer sagsgangen ved berømmelsen, og ved at kriminalforsorgen hurtigere fuldbyrder domme.

Det forekommer således ganske unødvendigt at ændre på reglerne om beskikkelse af forsvarere, idet det i øvrigt er Advokatrådets opfattelse, at de gældende regler i retsplejeloven og den praksis, der er gældende ved domstolene, allerede nu tager fuldt tilstrækkelig højde for, at en hovedforhandling ikke udsættes væsentligt, alene fordi den forsvarer, tiltalte ønsker, ikke kan møde på det tidspunkt, som sagen er (forhånds)berømmet på, eller som retten foreslår.

I forlængelse heraf bemærker Advokatrådet endvidere, at der med lovforslaget lægges op til et ret vidtgående indgreb i domstolenes praktiske tilrettelæggelse af den daglige sagsbehandling ved opstilling af meget rigide og håndfaste regler om, hvornår en sigtet eller tiltalt skal tvinges til at skifte forsvarer. Sådanne indgreb bør ud fra principielle hensyn – både til den sigtede/tiltalte og til domstolenes uafhængighed – alene gennemføres, hvis meget stærke grunde taler for det og hvis det sker på et forsvarligt og velbelyst grundlag. Det er som anført ovenfor ikke tilfældet her.

3. Med lovforslaget lægges der endvidere op til en ordning, hvorefter sigtede skal erstatte det offentlige de nødvendige udgifter, som er medgået til behandlingen af et retsmøde, hvor tiltalte er udeblevet trods lovlig indkaldelse og uden oplyst lovligt forfald, og hovedforhandlingen ikke fremmes til dom i tiltaltes fravær. Forslaget vil i praksis omfatte vederlag til den beskikkede forsvarer for det udsatte retsmøde, også selv om den tiltalte senere måtte blive frifundet.

Advokatrådet bemærker i den sammenhæng, at den tiltalte formentlig ikke vil kunne få oplyst omkostningerne på forhånd, idet dette beløb ikke nødvendigvis kan udregnes uden at kende til bl.a. forsvarerens eventuelle rejseomkostninger og forberedelsestid.

Det forekommer allerede af den grund retssikkerhedsmæssigt betænkeligt at pålægge den sigtede/tiltalte udgifter til afholdelse af et retsmøde i en sag, hvor vedkommende efterfølgende frifindes, ligesom der i øvrigt ikke ses at være belæg for den implicite antagelse om, at den foreslåede øgede omkostning for den tiltalte skulle nedbringe sagsbehandlingstiden. Efter Advokatrådets opfattelse er den adfærdsregulerende effekt af en sådan "sanktionslignende" ordning – set i forhold til målgruppen – således i bedste fald tvivlsom; navnlig henset til, hvor lille andel af de pålagte sagsomkostninger i straffesager, der inddrives i dag.

4. På den anførte baggrund finder Advokatrådet samlet set, at de ovenfor omtalte dele af lovforslaget, bør genovervejes og at problemstillingerne vedrørende forsvarsadvokaternes forsinkende indflydelse på den samlede sagsbehandlingstid i straffesagskæden bør underkastes en nærmere analyse, hvor også advokater

inddrages reelt som interessenter på lige fod med politiet, anklagemyndigheden, kriminalforsorgen og domstolene. Som anført ovenfor kan et sådan arbejde mest hensigtsmæssigt gennemføres i regi af Justitsministeriets Strafferetsplejeudvalg.

Med venlig hilsen

Torben Jensen

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

E-mail: strafferetskontoret@jm.dk

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Dok.nr. D-2018-005493

12. februar 2018

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) (Sagsnr.: 2017-731-0018)

Justitsministeriet har den 15. januar 2018 sendt udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) i høring med anmodning om bemærkninger senest den 12. februar 2018.

Danske Advokater har nedenstående bemærkninger til udkastet.

1. Overordnede bemærkninger

Formålet med udkastet til lovforslag er at nedbringe sagsbehandlingstiden i straffesager. Danske Advokater er enig i målsætningen om, at sagsbehandlingstiden i straffesager ikke må være unødigt lang både af hensyn til forurettede, sigtede og samfundet generelt.

Det er derfor positivt, at Justitsministeriet har fokus på at nedbringe den gennemsnitlige sagsbehandlingstid fra anmeldelsen til en eventuel strafafsoning.

Det ville have været hensigtsmæssigt, at Justitsministeriet havde inddraget forsvarsadvokaterne i forbindelse med ministeriets overvejelser om, hvordan sagsbehandlingstiderne i straffesager kan nedbringes på en hensigtsmæssig måde.

Det er Danske Advokaters opfattelse, at flere af de i udkastet foreslåede tiltag til at nedbringe sagsbehandlingstiderne er yderst kritisable. I udkastet lægges der op til at nedbringe sagsbehandlingstiderne ved at svække nogle helt grundlæggende retssikkerhedsgarantier for en sigtet eller tiltalt i en straffesag bl.a. ved reelt at afskaffe det frie advokatvalg, som er et helt fundamentalt princip i en retsstat. Udkastet tager endvidere ikke tilstrækkeligt hensyn til de mange forskellige og ofte komplekse forhold og hensyn, der kan indgå i en straffesag.

Det er Danske Advokaters opfattelse, at sagsbehandlingstiden i straffesager aldrig bør forsøges nedbragt ved at gå på kompromis med sigtedes eller tiltaltes retssikkerhed. Danske Advokater anbefaler derfor, at Justitsministeriet i første række nedbringer sagsbehandlingstiderne ved at arbejde for, at en straffesag ikke ligger stille i længere perioder ved politiet og anklagemyndigheden. Det vil være betænkeligt at vælge en løsning, hvor den sigtedes eller tiltaltes retssikkerhed svækkes, hvis sagsbehandlingstiderne i stedet kan nedbringes ved at sikre, at der er effektive sagsgange og tilstrækkelige ressourcer i politiet og anklagemyndigheden til hurtigst muligt at få sagerne behandlet. Det bemærkes også, at der allerede i dag er stramme regler for forsvarervalg og ombeskikkelse med henblik på at undgå en forsinkelse i sagen, og at store dele af forslaget – særligt i en så ufleksibel form – også af denne grund er unødvendige og u hensigtsmæssige.

2. Sigtedes valg af forsvarer, forsvarerskift mv.

Oplysning om beneficerede forsvareres ledige mødetidspunkter

Der lægges i udkastets § 1, nr. 6, op til, at beneficerede forsvarere skal oplyse ledige tidspunkter til retten, sådan at retten kan fordele sagerne mellem de beneficerede forsvarere bl.a. under hensyn til de ledige mødetidspunkter.

På baggrund af de oplysninger, som fremgår af udkastet, er det efter Danske Advokaters opfattelse ikke klart, hvordan en sådan ordning skal fungere i praksis.

En beneficeret advokat er en advokat, der er udpeget af Justitsministeriet til at blive beskikket som forsvarer og bistandsadvokat i straffesager og til at føre civile sager for personer, der har fri proces. En advokat kan ofte være beneficeret i flere retskredse, og advokaten kan i øvrigt have sager som valgt forsvarer ved alle retter, herunder ved landsretterne og i Højesteret. Det vil derfor forudsætte, at retterne kan se, hvis en ledig mødedato benyttes af en anden ret og derfor ikke længere er aktuel. Ligeledes vil en sådan ordning vel forudsætte, at advokaten selv kan fjerne datoer, som ikke længere er ledige, f.eks. hvis advokaten, inden datoen anvendes af retten, beskikkes som bistandsadvokat i en anden sag, får berammet en hovedforhandling i en civil sag, bliver indkaldt til møde i Statsforvaltningen i en familieretlig sag mv. Det vil ikke være praktisk muligt for en advokat, der driver en virksomhed, at holde indmeldte ledige mødedatoer spærret i en ubegrænset periode, hvis retterne ikke anvender datoen.

Det vil endvidere være uforholdsmæssigt administrativt tungt, hvis en sådan kommunikation med retterne skal ske ved e-mail og individuelt med de forskellige retter.

Den foreslåede ordning forudsætter derfor efter Danske Advokaters opfattelse, at der etableres et system, som kan håndtere den løbende kommunikation i form af indmelding, opdatering og sletning af ledige mødetidspunkter. Et sådan system eksisterer ikke på nuværende tidspunkt.

Lignende problemstillinger kan gøre sig gældende de øvrige steder i udkastet til lovforslag, hvor det forudsættes, at forsvarere melder ledige mødetidspunkter ind til retten.

Sigtedes angivelse af ønske om bestemt for svarer

Det følger af artikel 6, stk. 3, litra c, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, at enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, mindst skal have ret til at forsvare sig personligt eller ved bistand af en forsvarer, som han selv har valgt, og, hvis han ikke har tilstrækkelige midler til at betale for juridisk bistand, at modtage den uden betaling, når dette kræves i retfærdighedens interesse.

I udkastets § 1, nr. 7, foreslås det, at sigtede skal have lejlighed til at angive, hvem sigtede ønsker som forsvarer. Retten efter Den Europæiske Menneskerettighedskonvention til at vælge forsvarer er ikke ubegrænset. Der er dog tale om et valg og ikke et ønske, og det er efter Danske Advokaters opfattelse betænkeligt at anvende en formulering, hvorefter det frie forsvarervalg ændres til et ønske, hvorved et helt grundlæggende princip for sigtede i en straffesag i mange sager reelt fjernes.

Forsvarerbeskikkelse

Det forudsættes i de specielle bemærkninger til udkastets § 1, nr. 7, at en person som udgangspunkt ikke kan beskikkes til forsvarer, hvis den pågældendes medvirken forventes at medføre en forsinkelse på mere end 6 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes. Det forudsættes endvidere, at i særligt prioriterede sager, herunder særlige voldssager og voldtægtssager, kan en person ikke beskikkes til forsvarer, hvis den pågældendes medvirken forventes at medføre en forsinkelse på mere end 3 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes.

Det forudsættes endvidere, at i tilfælde, hvor retten har foreslået et passende antal tidspunkter for hovedforhandlingen, og den ønskede forsvarer ikke kan møde hverken på de tidspunkter, retten har foreslået, eller på tidligere tidspunkter, kan den pågældende som udgangspunkt ikke beskikkes til forsvarer, hvis det forventes at medføre en forsinkelse på mere end 4 uger i sammenligning med, at en anden beskikkes til forsvarer. I særligt prioriterede sager forudsættes det, at den ønskede forsvarer i sådanne tilfælde ikke kan beskikkes, hvis det forventes at medføre en forsinkelse på mere end 2 uger i sammenligning med, at en anden beskikkes til forsvarer.

Det følger i den forbindelse af udkastet, at det er hensigten, at grænserne skal være et fast udgangspunkt, der kun kan fraviges, hvis sagen forventes at være så langvarig, at en forsinkelse på mere end de angivne grænser relativt set må anses for mindre væsentlig. Det er endvidere hensigten, at grænserne i de særligt prioriterede sager skal anvendes strikt. Endelig anføres det, at med forslaget foretager – og afløser – lovgivningsmagten forudsætningsvis den konkrete afvejning af hensyn, som retterne efter gældende ret foretager.

Det er Danske Advokaters opfattelse, at så ufravigelige grænser, som der lægges op til i udkastet, er betænkelige og ikke tager hensyn til de meget forskelligartede sagstyper og situationer, som kan foreligge konkret i det enkelte tilfælde i straffesager. Det anføres også i udkastet, at de problemer, som Justitsministeriet anfører som

begrundelse for forslaget, kun gør sig gældende for nogle sager, og det findes derfor ubegrundet at fastsætte generelle regler, der skærer alle sager over én kam.

Der kan være gode og afgørende grunde til, at en sigtet ønsker – eller ønsker at beholde – en bestemt forsvarer i en konkret sag. Eksempelvis kan nævnes, at der kan være områder, hvor kun nogle forsvarere er specialiserede f.eks. visse sager inden for økonomisk kriminalitet eller særlovsovertrædelser, hvor den ønskede forsvarer ikke bør afvises eller udskiftes med en uden samme erfaring, udelukkende fordi den pågældende anden forsvarer kan møde før den ønskede forsvarer. Der er endvidere straffesager, hvor der ikke umiddelbart er en forurettet eller vidner at tage hensyn til, og i disse sager er de hensyn, som er anført i udkastet, ikke gældende, hvorfor det synes ubegrundet at indføre så ufleksible frister i sådanne sager. Endelig kan der være sager, hvor den sigtede ønsker en forsvarer, der kender sigtede. Dette kan f.eks. være i komplicerede særlovsovertrædelser, hvor den sigtede er en virksomhed, som ønsker at virksomhedens faste advokat beskikkes, da denne kender virksomhedens forhold, produktionsprocesser mv. gennem flere år, og hvor det vil være uforholdsmæssigt tidskrævende og ressourcetungt for en anden advokat at sætte sig ind i disse forhold.

Retsplejelovens regler bør efter Danske Advokaters opfattelse tage højde for sådanne og lignende situationer, ligesom reglerne ikke bør være så ufleksible, at hensynet til ufravigelige grænser er vigtigere end hensynet til sigtedes og tiltaltes ret til en retfærdig rettergang.

Det fremgår endvidere ikke klart af udkastet, hvordan retterne på baggrund af de foreslåede regler i praksis skal håndtere afbeskikkelser. Det følger af udkastet, at der mod den sigtedes ønske kan beskikkes en ny forsvarer, hvis den nye forsvarers medvirken forventes at forkorte sagsbehandlingstiden i væsentlig grad. Udkastet indeholder imidlertid ikke oplysninger om, hvordan retterne ex officio skal kunne undersøge, hvornår andre forsvarere – som efter ordlyden af bemærkningerne også kan være forsvarere, som ikke er beneficeret – vil kunne møde, jf. også bemærkningerne ovenfor om oplysning om ledige mødetidspunkter.

Justitsministeriet vurderede i pkt. 3.2.3 i L 78 af 27. februar 2008 om ændring af retsplejeloven (Begrænsning af langvarige sigtelser og varetægtsfængslinger m.v.), at der i en konkret sag "må foretages en afvejning af på den ene side hensynet til sigtedes interesse i frit at kunne vælge sin forsvarer og på den anden side hensynet til den pågældendes – og eventuelle medtiltaltes – krav på en afgørelse inden for en rimelig tid, jf. herved også Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6, stk. 1. Praksis synes dog at vise, at afvisning af den ønskede forsvarer navnlig kan komme på tale ved forsinkelser i størrelsesordenen 3-5 måneder eller derover". Der er ikke i udkastet til lovforslag redegjort for, hvorfor og på hvilken baggrund Justitsministeriet nu vurderer, at der generelt – og ikke på baggrund af forholdene i en konkret sag – kan fastsættes grænser, der er væsentligt kortere end det tidligere angivne.

Det er Danske Advokaters opfattelse, at et forslag, som indgribende begrænser sigtedes rettigheder, bør indeholde en udtrykkelig og uddybende redegørelse for forslagets overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. En sådan redegørelse bør også indeholde Justitsministeriets vurdering af grænserne

for forsvarerbeskikkelse i de politisk særligt prioriterede sager, da disse særlige sager netop bestemmes og løbende kan ændres politisk og ikke følger af lovgivningen.

Ombeskikkelse

Det foreslås i udkastets § 1, nr. 8, at en beskikkelse kan tilbagekaldes, når sigtede anmoder om beskikkelse af en ny forsvarer, og denne ikke vil forsinke sagens behandling. Det anføres i de specielle bemærkninger til bestemmelsen, at det er en ufravigelig betingelse, at den nye forsvarers medvirken ikke vil forsinke sagens behandling.

Det er også her Danske Advokaters opfattelse, at det bør være muligt for sigtede undtagelsesvist at anmode om ombeskikkelse, selv om det vil forsinke sagens behandling, da der også her vil kunne opstå situationer, hvor der er gode grunde til at anmode om ombeskikkelse, selv om det ikke beror på forsvarerens forhold.

Det foreslås i udkastets § 1, nr. 10, at i tilfælde, hvor der efter sigtedes anmodning beskikkes en ny forsvarer i stedet for en beskikket forsvarer, som sigtede har ønsket, eller hvor sigtede har haft lejlighed til at anmode om en bestemt forsvarer, kan vederlaget til en ny forsvarer ikke overstige, hvad der ville tilkomme den tidligere forsvarer, hvis der ikke var blevet beskikket en ny forsvarer.

Som anført ovenfor er det Danske Advokaters opfattelse, at det i visse situationer kan være velbegrunder, at en sigtet anmoder om ombeskikkelse. Danske Advokater finder, at den foreslåede bestemmelse bør indeholde en udtrykkelig mulighed for retten til at bestemme, at i sådanne situationer begrænses vederlaget til en ny forsvarer ikke. Det bør på tilsvarende vis fremgå udtrykkeligt af bestemmelsen, at vederlaget ikke begrænses, hvor ombeskikkelse skyldes den tidligere forsvarers forhold.

3. Hurtigere bestemmelse om mentalundersøgelse

Det foreslås i udkastets § 1, nr. 11, at hvis sigtede er udeblevet fra et retsmøde trods lovlig indkaldelse og uden oplyst lovligt forfald, kan retten uden sigtedes tilstedeværelse bestemme, at sigtede skal underkastes mentalundersøgelse.

Det er efter Danske Advokaters opfattelse en helt grundlæggende rettighed, at en sigtet har ret til at være til stede, når retten træffer afgørelser af stor betydning for den pågældende f.eks. afgørelse om mentalundersøgelse. Dette gælder i særdeleshed, når afgørelserne træffes over for personer, som tilhører gruppen af særligt udsatte personer, hvor samfundet har et ansvar i forhold til at sikre, at denne gruppe af sigtede har forstået, hvad afgørelsen betyder for dem. Det er derfor efter Danske Advokaters opfattelse betænkeligt at træffe disse afgørelser uden den sigtedes tilstedeværelse.

4. Straksafgørelse om sagsomkostninger ved sigtedes udeblivelse

Det foreslås i udkastets § 1, nr. 19, at sigtede skal erstatte det offentlige de udgifter, som er medgået til behandlingen af det pågældende retsmøde, såfremt sigtede er udeblevet trods lovlig indkaldelse og uden oplyst lovligt forfald, og hovedforhandlingen ikke fremmes til dom i tiltaltes fravær.

Danske Advokater bemærker, at en sådan regel – ud over sigtede som bevist vælger at udeblive fra et retsmøde – særligt vil ramme særligt udsatte personer, som af andre grunde utilsigtet ikke møder op til et retsmøde. Det bemærkes endvidere, at inddrivelse fra netop denne persongruppe sjældent tjener et formål.

Det bør efter Danske Advokaters opfattelse overvejes, om det er ressourcemæssigt hensigtsmæssigt, at der, hvis sigtede senere findes skyldig, vil foreligge og evt. skulle inddrives to selvstændige krav på betaling af omkostninger til det offentlige.

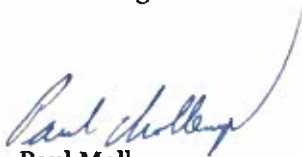
5. Beløbsgrænsen for tiltaltes anke af en byretsdom

Det foreslås i udkastets § 1, nr. 18, at forhøje beløbsgrænsen for tiltaltes anke af en byretsdom i en straffesag fra 3.000 kr. til 6.000 kr.

Forslaget er begrundet dels i ankegrænserne i civile sager og dels i udviklingen i nettoprisindekset. Det fremgår imidlertid ikke af forslaget, hvilke sagstyper der forventes at blive omfattet af ankebegrænsningen, herunder hvilke sagstyper som i dag kan ankes, men som ikke vil kunne ankes, hvis forslaget vedtages.

En stillingtagen til forslaget forudsætter efter Danske Advokaters opfattelse, at sådanne oplysninger fremgår af forslaget.

Med venlig hilsen

Paul Mollerup
Adm. Direktør
pmo@danskeadvokater.dk

Justitsministeriet

strafferetskontoret@jm.dk

Formand: Kristian Mølgaard

Solbjergvej 3, 2.

2000 Frederiksberg

20 64 44 23

krm@boelskifteadvokater.dk

Sekretariat: Peter Trudsø

Farvergade 27 D, 1. sal

1463 København K

28 13 64 95

pt@strafferetsadvokaten.dk

www.lffa.dk

12. februar 2018

2017-731-0018 - Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager)

Ved e-mail af 15. januar 2018 har Justitsministeriet sendt ovennævnte lovforslag i høring.

Høringen har været drøftet i Landsforeningens bestyrelse.

Landsforeningen skal indledningsvist bemærke, at dele af lovforslaget må anses for at være i direkte strid med den europæiske menneskerettighedskonvention (EMRK) om retten til frit forsvarervalg jf. EMRK art. 6, stk. 3, litra c. Landsforeningen må derfor advare imod, at lovforslaget vedtages.

Landsforeningen kan tilslutte sig det angivne formål med lovforslaget, nemlig at sagsbehandlingstiden i straffesager nedbringes. Dette vil være til gavn for samtlige involverede i straffesager. Nedbringelse af sagsbehandlingstiden må imidlertid aldrig ske på bekostning af en væsentlig svækkelse af den tiltaltes retssikkerhed. Det gælder navnlig i en situation, hvor beslutningsgrundlaget synes meget spinkelt og hvor det forventelige udbytte af lovændringen er endog meget begrænset.

Om lovforslagets tilblivelse kan Landsforeningen henholde sig til det afgivne høringssvar fra Advokatsamfundet. Landsforeningen kan ligeledes tilslutte sig opfordringen til, at der iværksættes et egentligt udvalgsarbejde med henblik på en analyse af, hvor der mest effektivt kan opnås en reduktion af sagsbehandlingstiden. En sådan analyse skal ske med bidrag fra alle relevante interessenter, herunder forsvarergruppen.

Landsforeningen finder det særdeles uheldigt, at analysen af hele straffesagskæden overhovedet ikke ses at afspejle sig i lovforslaget, herunder ved, at forslaget slet ikke ses at indeholde eller forholde sig til krav til fx politiets efterforskningstid (anmeldelse til overgivelse til anklager), anklagemyndighedens ekspeditionstid (modtagelse fra efterforsker til udfærdigelse og fremsendelse af anklageskrift og bevisfortegnelse), retternes ekspeditionstid (modtagelse af anklageskrift til berømmelse og udfærdigelse af fuldbyrdelse), ankefrekvens eller til Kriminalforsorgens eksekveringstid og modtagelse af fuldbyrdelse til indkaldelse).

Landsforeningen kan konstatere, at der allerede i dag findes regler i retsplejeloven om straffesagens behørig fremme (retsplejelovens § 733 stk. 2 og § 736 stk. 2). Disse regler giver domstolene mulighed for at nægte beskikkelse/afbeskikke forsvarere, som ikke kan møde indenfor en rimelig tid. Såfremt anklagemyn-

digheden i dag finder, at forsvarerens kalender er til hinder for sagens fremme, har anklagemyndigheden mulighed for at indbringe spørgsmålet om beskikkelse for retten. Landsforeningen savner en analyse af i hvilket omfang de eksisterende regler påberåbes og anvendes. (Herunder praksis fra den særlige klageret. Det bemærkes, at den særlige klagerets praksis i sager om nægtelse af ombeskikkelse, vel netop afspejler opfattelsen af i hvilke tilfælde en nægtelse af ombeskikkelse er i strid med en reel opretholdelse af et frit forsvarervalg/konventionsstridig.). Hvis det eksisterende regelsæt i dag ikke anvendes eller ikke anvendes i tilstrækkelig udstrækning må dette italesættes i stedet for, at man endnu engang ændrer reglerne.

I forhold til de konkrete forslag bemærkes, at den tiltaltes ret til frit at vælge en forsvarer er en grundlæggende og konventionsbeskyttet rettighed (retsplejelovens § 730, stk. 1 og EMRK art. 6, stk. 3, litra c). Der fastlægges i bemærkningerne til lovforslaget meget snævre /meget absolutte rammer for i hvilke situationer, retten skal nægte beskikkelse/ afbeskikke. Landsforeningen skal i henseende hertil anføre, at en korrekt afvejning af et sådant spørgsmål nødvendigvis bør være væsentlig mere nuanceret end et så absolut regelsæt med faste antal uger, som forslaget indeholder, indebærer.

Udover at den tiltalte afskæres fra at vælge den ønskede forsvarer, gør den snævre regulering af domstolens muligheder for at skønne således, at der samtidig sker en svækkelse af prøvelsen i forhold til Danmarks overholdelse af internationale konventioner.

Baggrunden for ønske om valg af en bestemt forsvarer kan være mangfoldig, herunder forudgående kendskab, særlige faglige kompetencer indenfor f.eks. særlovgivningen, personlig kemi m.v.

Der er næppe nogen tvivl om, at den domfældte, som føler at være afskåret fra det optimale forsvar i en konkret situation, vil have en øget tilbøjelighed til at anke i forhold til den domfældte, som selv har valgt sin forsvarer og følt sig godt repræsenteret under sagen. Landsforeningen frygter derfor, at en yderligere stramning af reglerne på dette område samlet vil betyde en øget sagsbehandlingstid på grund af en øget tilbøjelighed til anke. Herudover må det antages, at en domfældt, der selv har valgt sin forsvarer, oftere vil acceptere en dom i byretten, hvis forsvareren anbefaler dette, sammenlignet med en domfældt, der ikke selv har valgt sin forsvarer.

Den foreslåede ændring af retsplejelovens § 741, stk. 2, vil i praksis være meget vanskelig at administrere og vil i praksis betyde, at en tiltalt vil kunne få det meget vanskeligt med at antage en forsvarer. Et forsvar vil aldrig kunne tilrettelægges ud fra, hvad den tidligere forsvarer har forberedt. Der kan være sager med flere hundrede eller tusinde sider dokumenter, tekniske erklæringer, revisionsrapporter m.v. Såfremt en tidligere selvvalgt forsvarer har gennemgået sådan materiale vil den nye forsvarer i princippet skulle møde, f.eks. i en større sag om økonomisk kriminalitet uden at kunne forberede sig på sagen. Det giver næsten sig selv, at det vil kunne påvirke den smidige gennemførelse af hovedforhandlingen, ligesom den samlede vurdering af, hvorvidt den tiltalte har fået en retfærdig rettergang vil påvirkes. Også her kan lovforslaget betyde en øget anketilbøjelighed.

Lovforslagets ordning med, at den nye forsvarer skal nægte at modtage beskikkelse, hvis den nye forsvarer ikke finder den forventede betaling acceptabel i forhold til det arbejde, der skal udføres, er hverken gennemtænkt eller rimelig. For at lave den vurdering, så er den nye forsvarer nødt til at have et overblik over både den tidligere forsvarers salær - som jo typisk ikke kendes på tidspunktet for beskikkelsen af den nye forsvarer - og et overblik over sagens materiale. Man må forstå bemærkningerne således, at den nye forsvarer har krav på at få disse oplysninger inden vedkommende afgør, om han vil lade sig beskikke. Det vil jo utvivlsomt forsinke beskikkelsesprocessen med det resultat, at sagen går i stå, indtil der er klarhed over, hvem der skal være forsvarer fremadrettet.

Der foreslås indsat et nyt stykke 2 til retsplejelovens § 852. Efter denne bestemmelse kan rettens formand give tilladelse til, at en beskikket forsvarer ikke er til stede under behandlingen af et forhold. Bestemmelsen er efter sit indhold alene indsat for at spare udgifter til forsvareren.

Lovforslaget indeholder ikke nogen angivelse af med hvilken tidsfrist, en sådan "fritagelse" skal meddeles. Et af de store problemer ved gennemførelse af straffesager er, at det kan være ganske vanskeligt at forudsæ, hvorledes bevisførelsen gennemføres. Det betyder også, at der ofte er et ønske om, at man med meget kort varsel skal kunne ændre på en i forvejen lagt tidsplan, ligesom der i mange sager afsættes for meget tid til den enkelte dags program eller indlægges et antal reservedage.

Forsvareren har alene en interesse i, at den afsatte tid udnyttes bedst muligt, nemlig at den enkelte retsdag udnyttes fuldt ud svarende til en fuld retsdag og at alle berammede dage udnyttes, således at en retsdag ikke aflyses med kort varsel. Forsvareren har imidlertid samtidig brug for at kunne planlægge sin tid, blandt andet for ikke at have en række retsdage stående i kalenderen uden at disse kommer i anvendelse, men som samtidig blokerer for andre retsdage.

En bestemmelse som den foreslåede § 852 er ikke et incitament til en mere effektiv udnyttelse af retsdagene, men gør det alene sværere for forsvareren at planlægge sin tid. Landsforeningen skal derfor opfordre til, at tilkendegivelse af anvendelsen af de enkelte dage tilkendegives bindende i forbindelse med sagens berammelse.

Endelig skal Landsforeningen udtale sin bekymring over den foreslåede bestemmelse i retsplejelovens § 1007a, som findes retssikkerhedsmæssigt stærkt betænkelig.

Det er Landsforeningens opfattelse, at forslaget vil ramme en meget, meget snæver personkreds og derfor ikke vil have nogen reel samfundsøkonomisk betydning. Landsforeningen skal opfordre til, at det nærmere undersøges i hvor mange tilfælde i en 3-årig periode lovforslaget ville have nogen betydning.

Med venlig hilsen

Kristian Mølgaard

6. februar 2018

Vedr.: Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager).

Dansk Psykiatrisk Selskab (i det følgende benævnt DPS) vurderer overordnet, at de foreslåede ændringer af Retsplejeloven for så vidt angår hurtigere bestemmelse om mentalobservationer er rimelige.

Som det fremgår af forslaget er aktuelt gældende, jvnf. kendelse ved Østre Landsret 4. juli 2012, at bestemmelse om mentalundersøgelse, fraset ved ganske særlige omstændigheder såsom alvorlig psykotisk tilstand eller lignende, må antages at forudsætte, at sigtede er til stede og har adgang til at udtale sig om sin holdning til en anmodning om mentalundersøgelse.

Af Justitsministeriets udkast til lovændring fremgår, at det bør være muligt for retten at træffe bestemmelse om ambulante mentalundersøgelser efter retsplejelovens § 809. stk. 1, såfremt sigtede udebliver trods lovlige indkaldelse til retsmødet og uden oplyst lovligt forfald. Det fremgår endvidere af udkastet, at indkaldelse bør forkyndes og at det bør fremgå af indkaldelsen, at udeblivelse uden lovligt forfald kan medføre, at retten træffer bestemmelse om mentalundersøgelse.

Det er DPS' opfattelse, at forslaget bør imødekommes i håb om, at dette kan bidrage til, at den samlede sagsbehandlingstid i straffesager nedbringes.

DPS skal dog også udtrykke en vis tvivl om en sådan kendelse reelt generelt vil nedbringe behandlingstiden for mentalundersøgelse, idet en kendelse til ambulant mentalundersøgelse i langt de fleste tilfælde kræver, at observanden frivilligt giver fremmøde fra hjemmet til undersøgelsen. Man kunne således overveje, om man i de tilfælde, hvor sigtede ikke er fremmødt i retten og der foretages bestemmelse om mentalundersøgelse, kan gøre mere for at lette sigtedes fremmøde til undersøgelsen f.eks. i form af en transportordning. Endvidere kan det være væsentligt af hensyn til mentalundersøgelsen, at der samme med kendelsen til mentalundersøgelse også laves retningslinier om indhentning af akter uden sigtedes samtykke samt overvejelser om kendelse om indhentning af andre nødvendige oplysninger til denne, som beskrevet i Retsplejelovens § 810.

På Dansk Psykiatrisk Selskabs vegne.

Gitte Ahle
Overlæge
Næstformand DPS

Dansk Psykiatrisk Selskab
www.dpsnet.dk

Psykiatrisk Center København, Afd. O, Afsnit 6233, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
Formand Torsten Bjørn Jacobsen, mail: tbj@dadlnet.dk
Sekretær Helen Gerdrup Nielsen, mail: helen.gerdrup.nielsen@regionh.dk

DET KRIMINAL
PRÆVENTIVE RÅD

Justitsministeriet
Sendt til: strafferetskontoret@jm.dk

Artillerivej 55
2300 København S

Tlf. 45 15 36 50
Fax 45 15 01 39

dkr@dkr.dk
www.dkr.dk

Høringssvar – nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager

Hermed Det Kriminalpræventive Råds høringssvar efter Justitsministeriets anmodning pr. e-mail den 15. januar 2018.

08 februar 2018

Det Kriminalpræventive Råds mission er at fremme et trygt samfund ved at forebygge og oplyse om kriminalitet.

DKR-nummer:
18-131-0010

En hurtig sagsbehandling i straffesager har en væsentlig betydning i en forebyggelseskontekst, fordi det dels bidrager til, at der hurtigere kan ske en genopretning af offeret, dels af hensyn til samfundets generelle retsfølelse, så folk oplever, at en kriminel handling har rimelige konsekvenser.

Sagsbehandler:
AKN/AYR

Det Kriminalpræventive Råd ser derfor generelt positivt på regeringens lovforslag til at reducere sagsbehandlingstiden.

Direkte tlf. :
45153695

ayr@dkr.dk

Det er imidlertid det Kriminalpræventives Råds opfattelse, at der bør udvises tilbageholdenhed i forhold ændringer, som kan begrænse retssikkerhedshed for unge under 18 år. Rådet kan derfor ikke støtte forslaget om, at unge under 18 kan vedtage et bødeforlæg i umiddelbar forlængelse af lovovertrædelsen uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver, også selvom lovforslaget indeholder en "sikkerhedsventil" i form af en fortrydelsesret.

Med venlig hilsen

Anna Karina Nickelsen
sekretariatschef

From: Dennis Lange
Sent: Fri, 26 Jan 2018 12:22:02 +0000
To: EStrafferetskontoret (951s18)
Subject: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

FDM takker for det fremsendte høringsmateriale.
FDM har ingen bemærkninger.

Venlig hilsen

Dennis Lange
Juridisk konsulent

#meddigpåvejen

T: +45 45 27 07 13
M: +45 51 14 69 92
dbl@fdm.dk · fdm.dk
Firskovvej 32
2800 Kgs. Lyngby

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]

Sendt: 15. januar 2018 11:24

Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITS MINISTERIET

IT og Service

Slotsholmsgade 10

1216 København K

Tlf.: 7226 8400

www.justitsministeriet.dk

jm@jm.dk

From: Pia Saxild on behalf of Forbrugerrådet Tænk Hoeringer
Sent: Mon, 15 Jan 2018 16:05:38 +0100
To: EStrafferetskontoret (951s18)
Subject: SV: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Forbrugerrådet Tænk vurderer, at udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) ligger uden for vores interesseområde og vil derfor undlade at forholde os hertil. Forbrugerrådet Tænk kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Benedicte Federspiel
Chefkonsulent

Forbrugerrådet Tænk
T +45 7741 7719 / bf@fbr.dk / taenk.dk
Fiolstræde 17 B / Postboks 2188 / 1017 København K

Forbrugerrådet
Tænk

Danish Consumer Council

Fra: Justitsministeriet [<mailto:jm@jm.dk>]
Sendt: 15. januar 2018 11:24
Emne: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager) - j. nr. 2017-731-0018

Se venligst vedhæftede filer

Med venlig hilsen

JUSTITSMINISTERIET
IT og Service
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Tlf.: 7226 8400
www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
Danmark
strafferetskontoret@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5769
EMKI@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 18/00187-2

HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM ÆNDRING AF RETSPLEJELOVEN (NEDBRINGELSE AF SAGSBEHANDLINGSTIDEN I STRAFFESAGER)

13. FEBRUAR 2018

Justitsministeriet har ved e-mail af 15. januar 2018 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til et udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager).

Udkastet til lovforslag indeholder en lang række initiativer der skal nedbringe sagsbehandlingstiden i straffesager.

Instituttet har valgt at fokusere på udkastets forslag til ændring af reglerne om sigtedes valg af forsvarer.

LOVUDKASTET OM SIGTEDES VALG AF FORSVARER, FORSVARERSKIFT MV.

Med lovudkastet gøres det obligatorisk for domstolene at vurdere, om den ønskede forsvarer skal nægtes beskikkelse eller om der ved berømmelsen af hovedforhandlingen skal ske ombeskikkelse af hensyn til at sikre en hurtigere sagsbehandlingstid.

Konkret foreslås, at en forsvarer som udgangspunkt ikke kan beskikkes, hvis det medfører en forsinkelse på mere end 6 uger i sammenligning med, at en anden forsvarer beskikkes. I sager om vold, voldtægt eller våbenbesiddelse på offentligt tilgængeligt sted, vil udgangspunktet være 3 uger. I sager hvor retten har foreslået et passende antal tidspunkter for hovedforhandlingen, og den ønskede forsvarer ikke kan møde på de foreslåede tidspunkter eller tidligere, vil udgangspunktet være nægtelse af forsvarerbeskikkelse ved en forsinkelse på 4 uger i almindelige sager, og 2 uger i sager om vold, voldtægt eller våbenbesiddelse på offentligt tilgængeligt sted.

Lovudkastet medfører endvidere begrænsninger i forhold til sigtedes mulighed for at skifte forsvarer. Efter forslaget vil sigtede fremover alene kunne skifte forsvarer, hvis forsvarerskiftet ikke medfører nogen

forsinkelse, ligesom den nye forsvarer ikke vil kunne få vederlag for merarbejde, som skyldes forsvarerskiftet.

Det følger endvidere af lovudkastets bemærkninger, at der fremover i forbindelse med, at tidspunktet for hovedforhandlingen fastsættes, i almindelig bør være mulighed for – mod sigtedes ønske – at beskikke en ny forsvarer, hvis den nye forsvarers medvirken forventes at forkorte sagsbehandlingstiden i væsentlig grad.

FORHOLDET TIL DEN EUROPÆISKE MENNESKERETTIGHEDSKONVENTION

Justitsministeriet har i lovudkastets almindelige bemærkninger redegjort for udkastets forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK).

Som det fremgår af bemærkningerne, skal enhver, der er anklaget for en lovovertrædelse, efter EMRK artikel 6, stk. 3, litra c, mindst have ret til bl.a. at forsvare sig ved bistand af en forsvarer, som han selv har valgt.

Det fremgår videre af bemærkningerne, at det følger af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols (EMD) praksis, at retten til eget valg af forsvarer ikke er en absolut rettighed. Ministeriet fremhæver i lovudkastets bemærkninger, at myndighederne efter EMD's praksis skal tage hensyn til den sigtedes ønske om en bestemt forsvarer, men at dette hensyn kan tilsidesættes, når der er relevante og tilstrækkelige grunde til at fastslå, at dette er nødvendigt af hensyn til en forsvarlig retspleje. Ministeriet henviser i den forbindelse til to domme fra EMD.¹

Det fremgår videre af lovudkastets bemærkninger, at det for retssamfundet generelt, og for både forurettede og sigtede, er vigtigt, at hver enkelt straffesag behandles rigtig, effektivt og med den fornødne hurtighed.

Instituttet er enig med Justitsministeriet i, at afviklingen af straffesager uden afbrydelser, udsættelser og forsinkelser kan være relevante og tilstrækkelige grunde til at tilsidesætte hensynet til at imødekomme den sigtedes valg af forsvarer. Af EMRK artikel 6, stk. 1, fremgår bl.a., at enhver har ret til en retfærdig rettergang inden for en rimelig frist, og det er dermed også problematisk fra et menneskeretligt synspunkt, hvis sagsbehandlingstiden i straffesager trækker unødigt ud. Tilsvarende gør sig gældende af hensyn til ofre for overgreb mv. i forhold til en effektiv retsforfølgelse.

¹ Justitsministeriets henvisning til EMD, Croissant mod Tyskland, dom af 25. september 1992, app.no.:13611/88 og EMD, Dvorski mod Kroatien, dom af 20. oktober 2015, app.no.: 25703/11.

VEDRØRENDE AFVISNING AF BESKIKKELSE AF ØNSKET FORSVARER

Instituttet skal dog bemærke, at det ligeledes fremgår af Croissant-dommen, som Justitsministeriet henviser til, at EMD grundlæggende anser tilliden mellem den sigtede og dennes forsvarer for at være vigtig,² og at en forsvarerbeskikkelse mod den sigtedes vilje vil være uforenelig med retten til en retfærdig rettergang – selv henset til statens skønsmargin – hvis beslutningen herom ikke er relevant og tilstrækkeligt retfærdiggjort.³ Af Dvorski-dommen fremgår, at det i den enkelte sag skal være retfærdiggjort, at der er relevante og tilstrækkelige grunde til at tilsidesætte eller nægte den sigtedes ønske om beskikkelse af en bestemt forsvarer. Hvis det ikke er tilfældet vil det kræve en nærmere gennemgang af den samlede proces for at vurdere om retssagen lever op til det grundlæggende krav om en retfærdig rettergang.⁴

Det er efter instituttets opfattelse vigtigt at holde fast i, at udgangspunktet er, at den sigtede har ret til selv at vælge forsvarer, og at afvisningen heraf – med henvisning til en hurtigere behandling af straffesagen – bør have undtagelsens karakter. Det skal endvidere i den enkelte sag være relevant og tilstrækkeligt retfærdiggjort, at hensynet til en hurtigere sagsbehandling må tilsidesætte hensynet til den sigtedes ret til selv at vælge forsvarer. Der bør derfor overlades domstolene et vist skøn med hensyn til at vurdere, om det i den enkelte sag er nødvendigt at tilsidesætte den sigtedes ønske om beskikkelse af en bestemt forsvarer af hensyn til en hurtigere behandling af sagen.

Instituttet har ikke mulighed for at vurdere konsekvenserne af de i lovudkastets bemærkninger fastsatte tidsmæssige udgangspunkter for, hvornår beskikkelse af den ønskede forsvarer skal afvises. Instituttet kan derfor ikke vurdere den generelle betydning for sigtedes reelle adgang til selv at vælge forsvarer, herunder antallet af sager, hvor de tidsmæssigt fastsatte udgangspunkter vil føre til, at den ønskede forsvarer nægtes beskikket.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler,

- at det i bemærkningerne præciseres, at retten i den konkrete sag skal skønne om nægtelse af forsvarerbeskikkelse er nødvendig af hensyn til sagsbehandlingstiden.

² EMD, Croissant mod Tyskland, dom af 25. september 1992, app.no.:13611/88, præmis 29.

³ EMD, Croissant mod Tyskland, dom af 25. september 1992, app.no.:13611/88, præmis 80.

⁴ EMD, Dvorski mod Kroatien, dom af 20. oktober 2015, app.no.: 25703/11, præmis 82.

- at Justitsministeriet nærmere redegør for, i hvor stor en andel af straffesagerne, der med forslaget forventes afvisning af beskikkelse af den ønskede forsvarer.

VEDRØRENDE FORSVARERSKIFT EFTER SIGTEDES ØNSKE

Som nævnt medfører lovudkastet begrænsninger i sigtedes mulighed for at skifte forsvarer. Efter forslaget vil sigtede fremover alene kunne skifte forsvarer, hvis forsvarerskiftet ikke medfører nogen forsinkelse overhoved, ligesom den nye forsvarer ikke vil kunne få vederlag for merarbejde, som skyldes forsvarerskiftet.

Justitsministeriet henviser i sin gennemgang af lovudkastets forhold til EMRK til en dom fra EMD, hvor domstolen slår fast, at EMRK artikel 6, stk. 3, litra c, ikke skal fortolkes som en ret til at udskifte en forsvarer.⁵

Instituttet er enig i ministeriets betragtning i forhold til, at der er en begrænset menneskeretlig beskyttelse af adgangen til at få en ny forsvarer beskikket under straffesagens behandling.

VEDRØRENDE OMBESKIKKELSE MOD SIGTEDES ØNSKE

Lovudkastet indebærer som nævnt tillige, at der fremover i øget omfang skal ske ombesikkelse mod sigtedes ønske af hensyn til en kortere sagsbehandlingstid. Det vedrører sager, hvor der allerede er beskikket en forsvarer for den sigtede på et tidspunkt forud for berømmelsen af hovedforhandlingen.

Det fremgår af lovudkastets bemærkninger, at der skal mere til for at afbesikke en forsvarer, som allerede i en periode under sagen har bistået den sigtede.

Af lovforslagets bemærkninger fremgår, at det kræver en samlet vurdering, hvori bl.a. indgår den bestående klientrelation, længden af tidsgevinsten ved en ombesikkelse, hensynet til eventuelle medsigtede, hensynet til at begrænse varigheden af varetægtsfængsling, hensynet til sigtede under 18 år, hensynet til forurettede og sagens karakter.

Det fremgår dog videre, at hensynet til sagsbehandlingstiden bør vægtes tungere, og at det fremover i almindelig skal være muligt – mod sigtedes ønske – at beskikke en ny forsvarer, hvis den nye forsvarers medvirken forventes at forkorte sagsbehandlingstiden i væsentlig grad.

Det følger af lovudkastets bemærkninger, at der ikke kan opstilles faste grænser for, hvornår en forkortelse af sagsbehandlingstiden skal medføre ombesikkelse, men ministeriet angiver dog visse udgangspunkter. Af lovudkastets bemærkninger fremgår således, at en

⁵ EMD, Lagerblom mod Sverige, dom af 14. januar 2003, app.no.: 26891/95, præmis 55.

forkortelse af sagsbehandlingstiden fra 3 til 1 måned vil være en så væsentlig tidsgevinst både absolut og relativt, at ombeskikkelse bør ske alene af den grund. Omvendt angives, at en forkortelse af sagsbehandlingstiden fra 9 til 7 måneder ikke er så væsentlig, at denne i sig selv vil kunne begrunde ombeskikkelse mod sigtedes ønske.

Som nævnt henviser ministeriet i sin gennemgang af lovudkastets forhold til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention til to sager fra EMD, hvor domstolen opridser de grundlæggende principper for vurderingen af retten til at lade sig repræsentere af en forsvarer efter eget valg. I den ene sag beskikkede en tysk domstol en tredje forsvarer for den sigtede mod dennes ønske med henblik på at undgå afbrydelse og udsættelse af en sag (den sigtede havde selv valgt de to øvrige forsvarere, men ønskede ikke den tredje forsvarer beskikket).⁶ I den anden sag holdt kroatisk politi det hemmeligt for den sigtede, at en forsvarsadvokat antaget af den sigtedes familie forsøgte at få kontakt med denne og tilkaldte i stedet en anden forsvarer til at repræsentere den sigtede under politiforhør.⁷ De to sager vedrører således ikke ombeskikkelse mod den sigtedes ønske.

Instituttet har ikke fundet retspraksis fra EMD, der vedrører ombeskikkelse mod den sigtedes ønske begrundet i hensynet til en kortere sagsbehandlingstid. Det er dog instituttets opfattelse, at afbeskikkelse mod sigtedes ønske af en forsvarer, der allerede under sagen har bistået den sigtede efter at være beskikket hertil af retten, adskiller sig væsentligt fra omstændighederne i ovennævnte sager. Det kan således ikke med sikkerhed siges, at EMD vil acceptere en afbeskikkelse i ovennævnte tilfælde hvor sagsbehandlingen forkortes fra 3 til 1 måned i tilfælde, hvor der ikke er øvrige hensyn der taler for en afbeskikkelse.

Der henvises til ministeriets sagsnr. 2017-731-0018.

Med venlig hilsen

Emil Kiørboe

SPECIALKONSULENT

⁶ EMD, Croissant mod Tyskland, dom af 25. september 1992, app.no.: 13611/88.

⁷ EMD, Dvorski mod Kroatien, dom af 20. oktober 2015, app.no.: 25703/11.

From: Anne Mette Sand Nielsen
Sent: Wed, 17 Jan 2018 11:05:17 +0000
To: £Strafferetskontoret (951s18)
Subject: Forslag til lov om ændring af retsplejeloven, sagsnr. 2017-731-0018,
Strafferetskontoret

Til Justitsministeriet,

KL's høringsvar vedrørende udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager)

KL henviser til Justitsministeriets høringsbrev af 15. januar 2018, hvori Justitsministeriet anmoder om KL's udtalelse om udkast til lovforslag med høringsfrist den 12. februar 2018.

KL har ingen bemærkninger til udkast til lovforslag, idet nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager ikke har særlig betydning for kommunerne.

Med venlig hilsen
Anne Mette Sand Nielsen

Student
Jura og EU

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København

D +45 3370 3304
E AMSN@kl.dk

T +45 3370 3370
W kl.dk

RETSPOLITISK FORENING
www.retspolitik.dk

HØRINGSSVAR

Høring over udkast til lovforslag om ændring af retsplejeloven (Nedbringelse af sagsbehandlingstiden i straffesager)

Sagsnummer: 2017-731-0018

1. Indledning

Lovforslagets bemærkninger indledes med at fastslå, at "Sagsbehandlingstiden i straffesager må ikke være unødigt lang. Det er vigtigt for retssamfundet generelt og for både forurettede og sigtede, at hver enkelt straffesag behandles rigtigt, effektivt og med den fornødne hurtighed, fra anmeldelse modtages, til en eventuel straf afsones".

Retspolitisk Forening kan fuldt ud tilslutte sig denne betragtning. Navnlig forekommer det helt rimeligt og fair at anføre, at sagsbehandlingstiden ikke må være *unødigt* lang.

Foreningen kan videre tilslutte sig den valgte problemstilling som et kernepunkt i de retspolitiske overvejelser. Der vil således altid være et spørgsmål om balance mellem den sigtedes/tiltaltes retssikkerhed og den hurtighed, hvormed en straffesag kan gennemføres fra anmeldelse til påbegyndelse af afsoning, lige som ressourceforbruget ved en sags behandling givetvis må spille en rolle.

Det fremgår af bemærkningernes pkt. 1.2.1., at: "hensynet til sagsbehandlingstiden tillægges betydeligt større vægt end i dag". Udgangspunktet for lovforslaget er således at tilvejebringe en anden balance mellem de ovennævnte hensyn, end hvad der kan udledes af gældende ret. Dette er ikke ubetinget til skade for sigtede/tiltalte, idet en kortere sagsbehandlingstid kan medvirke til at fjerne megen usikkerhed og navnlig i sager med forudgående varetægtsfængsling bidrage til en hurtigere afklaring af den varetægtsfængslede fremtidige livssituation. Tillige spiller som anført også hensynet til den/de evt. forurettede en væsentlig rolle.

Det virker imidlertid, som om ministeriet med de valgte forslag anskuer problemstillingen som et "enten-eller"-spørgsmål. Enten ændres forsvarers vilkår, eller også bliver sagsbehandlingstiden "unødigt" lang. Det bør vel her tages i betragtning, at de ressourcer, der er til rådighed for politiet og anklagemyndigheden er langt større, end hvad en forsvarer har mulighed for at råde over, samt at denne er helt afhængig af det materiale, som modtages fra politiet og anklagemyndigheden samt den hurtighed, hvormed dette formidles videre til forsvareren og dermed sigtede/tiltalte. Det spiller naturligvis en væsentlig rolle for tilrettelæggelsen af forsvaret, hvornår i forløbet materialet modtages. Forsinkelser i sagsbehandlingen kan således ikke, som det forudsætningsvis synes at fremgå af lovforslaget, i det væsentligste nødvendigvis tillægges forsvaret.

Her spiller det også ind, at politiet har et efterforskningsmonopol forstået på den måde, at en forsvarer efter retsplejeloven kun i yderst begrænset omfang på egen hånd kan foretage eller iværksætte selvstændig efterforskning, men er henvist til at anmode politiet om at foretage sådanne yderligere efterforskningskridt, som forsvareren og sigtede/tiltalte finder påkrævet. Den slags anmodninger bliver ikke altid behandlet så effektivt og hurtigt, som sagens behørig fremme kræver det, og med nærværende forslags tendens til nedprioritering af hensynet til sigtedes/tiltaltes forsvar kan man befrygte, at disse problemer bliver endnu større.

Det fremgår af bemærkningerne (s.7) at, Justitsministeriet i december 2016 iværksatte en analyse af straffesagskæden (dvs. processen fra anmeldelse til politiet af en lovovertrædelse frem til en eventuel strafafsoning) med henblik på at kortlægge sagsgangene i retssystemet og identificere, hvor de væsentligste udfordringer opstår. Resultaterne af og præmisserne for denne undersøgelse fremgår ikke af lovforslagets bemærkninger, og ses ikke at være brugt i argumentationen for de foreslåede ændringer.

Det fremgår ganske vist af videre af bemærkningerne (s. 15). at data fra Domstolsstyrelsen eksempelvis viser, at forsvarerne de seneste år har været den væsentligste eneårsag og/eller medvirkende årsag til, at politisk fastsatte målsætninger for sagsbehandlingstid ved retterne i volds- og voldtægtssager ikke overholdes. Det forekommer ikke rimeligt på baggrund heraf at foretage helt generelle ændringer af adgangen til at vælge forsvarer på baggrund af risikoen for forsinkelser i sagsgangen ved retterne. Foreningen har tilsvarende bemærkninger om de situationer, der er omtalt (bemærkningerne s. 58) som sager, hvor en ønsket forsvarer vil medføre en forsinkelse på mere end 4 uger i sammenligning med, at en anden beskikkes som forsvarer.

Retspolitisk Forening er ikke bekendt med grundlaget for Domstolsstyrelsens data. Foreningen skal derfor henstille, at Justitsministeriet som bilag til lovforslaget vedlægger det nævnte datamateriale, således at Folketinget selvstændigt kan tage stilling til – og offentligheden erfare – hvorvidt det er en generel tendens, at forsinkelser i disse sagskategorier er den væsentligste eneårsag og/eller medvirkende årsag til, at sagsbehandlingstiderne ved retterne ikke kan overholdes.

I den forbindelse kan det oplyses, at der i visse rets- og politikredse synes at have udviklet sig en tendens til, at forsvarere i visse sager først beskikkes og inddrages, når efterforskningen er slut og tiltale er rejst og retten har berammet hovedforhandlingen. I Retspolitisk Forening har nogle medlemmer, der praktiserer som advokat, således i de sidste tre måneder i flere tilfælde oplevet, at retten i Glostrup har meddelt, at den og den person, som er tiltalt, og hvis sag er berammet til hovedforhandling på en angiven dato, har ønsket den pågældende som forsvarer. Når så man har modtaget sagsakterne, er det fremgået, at den tiltalte allerede ved den første politikontakt (i alle tilfælde Københavns Vestegns politi) flere måneder i forvejen, hvor han blev sigtet, havde anmodet om at få præcist denne advokat som forsvarer. I ingen af disse sager har der i sagens natur været tale om varetægtsfængsling, ligesom de alle har været af relativt beskedent omfang, men dog med påstand om frihedsstraf af en vis varighed. Konsekvensen af et forløb som her beskrevet er, at det er meget svært, for ikke at sige umuligt, at få imødekommet anmodninger om

yderligere relevante konkrete efterforskningskridt, idet forsøg derpå bliver udlagt som forsinkelser af sagen.

Det bør afslutningsvis tillægges stor vægt, at den sigtedes/tiltaltes samarbejde med forsvareren gives de bedst mulige rammer. Dette indebærer bl.a., at valget af en forsvarer, uanset om denne vælges blandt de beneficerede eller er valgt udenfor denne kreds, gives de bedst mulige betingelser for at komme sit virke.

2. Bemærkninger til lovforslagets enkelte punkter

2.1 Ad 1: Ingen bemærkninger.

2.2 Ad nr. 2: Foreningen finder, at en lovbestemt hovedregel om, at der ved beskikkelse af en bestemt advokat, ikke tilkommer den pågældende advokat godtgørelse for rejseudgifter ud over, hvad en advokat, der er antaget ved den pågældende ret, ville være berettiget til, er at indføre en stramning af de gældende bestemmelser af rene procesøkonomiske hensyn. Det har hidtil været overladt til retten at anvende en sådan regel, og Retspolitisk Forening finder at den gældende retstilstand også i procesøkonomisk henseende næppe kan give anledning til de store betænkeligheder. En regel som den foreslåede vil endvidere kunne medføre yderligere forsinkelser, såfremt en advokat ved et udvidet rejseforbehold protesterer og kærer en evt. kendelse om spørgsmålet.

Når det så tillige i bemærkningerne (s. 50) anføres:” Der lægges således op til, at i det omfang retten efter gældende praksis ville undlade at tage et rejseforbehold, skal retten fremover i samme omfang i medfør af det foreslåede § 334, stk. 3, bestemme, at der tilkommer den pågældende advokat godtgørelse for rejseudgifter ud over, hvad en advokat, der er antaget ved den pågældende ret, ville være berettiget til”, forekommer bestemmelsen overflødig og bør således udgå af lovforslaget, fordi den skaber uklarhed om, hvad der er lovgivers hensigt.

2.3 Ad nr. 3-6: ingen bemærkninger.

2.4 Ad nr.7: Den gældende regel i rpl. § 733 stk. 2 foreslås ændret, så beskikkelse kan nægtes, hvis den ønskedes forsvarers medvirken *væsentligt vil forsinke* sagens behandling, og er en ændring af det gældende § 733, stk. 2, 1. led. Det er hensigten, at den foreslåede regel skal have et videre anvendelsesområde end den gældende regel. (Bemærkningerne s. 58). Det anføres videre smst.:”Det er således hensigten med det foreslåede § 735, stk. 3, nr. 2, at hensynet til sagsbehandlingstiden fremover skal vægtes tungere i forhold til sigtedes frie forsvarervalg, end det er tilfældet i dag”. Det angives, at dette skal forstås således, at en forsinkelse på mere end 6 uger (3 uger for særligt prioriterede sager) skal kunne udelukke en person fra beskikkelse.

Retspolitisk Forening finder dette forslag særdeles betænkeligt. Navnlig i større og komplicerede sager med mange vidner og tekniske beviser, hvor der er berammet eller kan forventes berammet mange retsdage, er det af afgørende betydning for sigtede/tiltalte, at der kan beskikkes en forsvarer med særlig indsigt i sager af den pågældende art. Advokater med sådanne kvalifikationer vil ofte være stærkt efterspurgt og som følge heraf i forvejen optaget af flere og større sager. Det synes ikke påvist, at den gældende retstilstand har betydet forsinkelser i et omfang, at retssikkerhedsmæssige overvejelser gør en så væsentlig ændring påkrævet.

- 2.5 Ad nr. 8: Foreningen har alene bemærkninger til forslagets § 736 stk. 1 nr. 2. Det fremgår af bemærkningerne s. 64, at: "Fremover vil der i forbindelse med, at tidspunktet for hovedforhandlingens fastsættes, i almindelighed være mulighed for mod sigtedes ønske at beskikke en ny forsvarer, hvis den nye forsvarers medvirken forventes at forkorte sagsbehandlingstiden i væsentlig grad".

Dette er uantageligt og retssikkerhedsmæssigt stærkt betænkeligt for tiltaltes forsvar, der grundlæggende er baseret på et samarbejde mellem forsvarer og klient. Det anføres lidt senere smst. at ved en forkortelse fra eksempelvis 3 måneder til 1 måned, er der tale om en så væsentlig tidsgevinst både absolut og relativt, at beskikkelse af ny forsvarer bør ske *alene* af den grund, medens en tidsbesparelse på det samme antal måneder, når det gælder mere langstrakte sager, der evt. kan begrænses fra 9 til 7 måneder ikke i sig selv kan antages at medføre beskikkelse af en ny forsvarer.

Dette er forkasteligt og forekommer som en generel tilsidesættelse af en forsvarers mulighed for en grundig forberedelse af sagens retsmøder alene med henblik på at opnå en tidsgevinst.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne under nr. 7.

- 2.6 Ad nr. 9: ingen bemærkninger.
- 2.7 Ad nr. 10: Den foreslåede bestemmelse er alt for kategorisk til at kunne bruges i den virkelige verden i alle situationer uden undtagelse. Den bør derfor ændres til en hovedregel, som retten i givet fald kan beslutte at undtage fra.
- 2.8 Ad nr. 11-20: Ingen bemærkninger.

København, den 12. februar 2018

Bjørn Elmquist
Formand

Leif Hermann
Medlem af bestyrelsen